

Dokument s plenarne sjednice

B10-0079/2025

20.1.2025

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice
Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 136. stavkom 2. Poslovnika

o ruskim dezinformacijama i krivotvorenju povijesti kako bi se opravdao
agresivni rat protiv Ukrajine
(2024/2988(RSP))

**Adam Bielan, Mariusz Kamiński, Małgorzata Gosiewska, Joachim
Stanisław Brudziński, Rihards Kols, Ondřej Krutílek, Jaak Madison,
Ivaylo Valchev, Sebastian Tynkkynen, Veronika Vrecionová, Roberts Zīle,
Aurelijus Veryga, Maciej Wąsik, Michał Dworczyk, Cristian Terheș,
Reinis Požņaks, Alexandr Vondra**
u ime Kluba zastupnika ECR-a

Rezolucija Europskog parlamenta o ruskim dezinformacijama i krivotvorenju povijesti kako bi se opravdao agresivni rat protiv Ukrajine (2024/2988(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Deklaraciju od 23. rujna 2008. o proglašenju 23. kolovoza Europskim danom sjećanja na žrtve staljinizma i nacizma¹,
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije o povijesnom sjećanju, uključujući rezolucije od 2. travnja 2009. o europskoj savjesti i totalitarizmu², od 19. rujna 2019. o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe³ i od 15. prosinca 2022. o 90 godina nakon gladomora: priznanje masovnog ubojstva izglednjivanjem kao genocida⁴,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ukrajini i Rusiji,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju 1481 o potrebi međunarodne osude zločina totalitarističkih komunističkih režima koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 26. siječnja 2006.,
 - uzimajući u obzir deklaraciju Vrhovne Rade Ukrajine br. 3078-IX od 2. svibnja 2023. o pribjegavanju političkog režima Ruske Federacije ideologiji rusofašizma i osuđivanju temelja i praksi te ideologije kao totalitarnih i mizantropskih,
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se 2025. obilježava 85. obljetnica pakta Molotov-Ribbentrop i njegovih tajnih protokola, kojim su Staljin i Hitler podijelili Europu na sfere utjecaja dvaju totalitarnih režima, nacističke Njemačke i Sovjetskog Saveza, i kojim je utrput Drugom svjetskom ratu, što je dovelo do nezabilježene razine ljudske patnje i okupacije zemalja u Europi u desetljećima koja su uslijedila;
- B. budući da je sklapanje tajnih protokola uz pakt Molotov-Ribbentrop, na temelju kojih je razmatrano planiranje i pokretanje agresivnog rata, u stvari predstavljalo međunarodni zločin protiv mira za koji ne postoji opravdanje u međunarodnom pravu;
- C. budući da se od 2009. 23. kolovoza obilježava kao Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima;
- D. budući da je u svojoj Rezoluciji od 19. rujna 2019. o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe Europski parlament predložio da se 25. svibnja (obljetnica pogubljenja heroja iz Auschwitza Witolda Pileckog) proglasi Međunarodnim danom

¹ SL C 8 E, 14.1.2010., str. 57.

² SL C 137E, 27.05.2010., str. 25.

³ SL C 171, 6.5.2021., str. 25.

⁴ SL C 177, 17.5.2023., str. 112.

junaka borbe protiv totalitarizma;

- E. budući da je nakon Drugog svjetskog rata pola Europe postalo slobodno i demokratsko, dok se druga polovina našla iza željezne zavjese, pod kontrolom totalitarnog Sovjetskog Saveza, koji je u tom dijelu brutalno nametnuo svoje satelitske komunističke režime, zbog čega je kontinent pola stoljeća bio podijeljen, a posljedice te podjele osjećaju se i danas;
- F. budući da su tijekom i nakon Drugog svjetskog rata deseci milijuna ljudi bili pogubljeni, politički progonjeni i izloženi sovjetskim zlodjelima, što uključuje 18 – 20 milijuna zatvorenih u sustavu logora za prisilni rad (Gulag), od kojih 1,5 – 2 milijuna nije preživjelo boravak u tim logorima, šest milijuna prisilno deportiranih i gotovo pet milijuna osoba koje su bile izloženo političkoj represiji sigurnosnih struktura, od kojih je najmanje njih milijun naknadno pogubljeno; budući da je gladomor, genocid koji je 1932./1933. u Ukrajini organizirao komunistički režim SSSR-a, rezultirao demografskim gubitkom koji se procjenjuje na najmanje 4,5 milijuna ljudi; budući da je sovjetski režim, kao način podjarmljivanja porobljenih naroda i autohtonih zajednica, počinio genocid nad krimskim Tatarima, Čečenima i drugim narodima, slično genocidu koji je Rusko Carstvo počinilo nad Čerkezima u 19. stoljeću; budući da su deseci tisuća ljudi bili prisiljeni pobjeći iz svoje domovine kako bi pobjegli od invazije Crvene armije i da su mnogi među njima poginuli, dok se većina onih koju su preživjeli bijeg nikada nije vratila u svoju domovinu;
- G. budući da Rusija nije priznala svoju ulogu u započinjanju Drugog svjetskog rata, nije preuzela odgovornost za zločine počinjene na područjima pod okupacijom Sovjetskog Saveza niti pružila zadovoljštinu žrtvama; budući da su, za razliku od zločina koje je počinio nacistički režim, zločini i genocidi koje su počinile komunističke diktature u Europi u 20. stoljeću, kao što su masovne deportacije iz baltičkih država, Poljske i drugih zemalja, masovna pogubljenja kao što su masakr poljskih časnika u Katinskoj šumi, masakr latvijskih vojnih časnika u Liteneu, racija u Augustówu 1945., uspostava i vođenje koncentracijskih logora te glad izazvana ljudskim djelovanjem u Ukrajini, invazije radi suzbijanja mađarske revolucije 1956. i Praškog proljeća 1968., nisu u potpunosti bili podvrgnuti međunarodnoj pravnoj i političkoj ocjeni i osudi, što je doprinijelo instrumentalizaciji povijesti u Rusiji pod Putinovom vlašću;
- H. budući da Rusija, kao država koja tvrdi da je nositelj državnopravnog kontinuiteta i država sljednica Sovjetskog Saveza i Ruskog Carstva, i dalje lažno tvrdi da ima pravo na isključivu sferu utjecaja koja se proteže na susjedne države i da aktivno negira njihov suverenitet, nacionalni identitet i pravo na postojanje, čime perpetuirala nasljeđe pakta Molotov-Ribbentrop i oživljava carističke ambicije imperijalnih osvajanja i kolonizacije; budući da su potpunoj invaziji na Ukrajinu pokrenutoj 24. veljače 2022. prethodili nevjerojatni zahtjevi Rusije da SAD i druge zemlje NATO-a priznaju njezine isključive interese u Ukrajini i drugim bivšim zemljama Sovjetskog saveza, kao i zemljama koje su bili pod okupacijom ili sateliti Sovjetskog saveza;
- I. budući da je nastavak kolonijalne imperijalističke politike Rusije doveo do invazije na Čečeniju, vojne agresije na Gruziju 2008. i agresije na Ukrajinu okupacijom Krima i ratom u Donbasu 2014. i kulminirao potpunom, nezakonitom, ničim izazvanom i ničim opravdanom ratnom agresijom Rusije na Ukrajinu koja je pokrenuta 24. veljače 2022.,

uz sustavno teroriziranje ukrajinskog civilnog stanovništva, uništavanje ukrajinske strateške infrastrukture, podriivanje ukrajinskog identiteta i baštine te počinjenje zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina koji jasno pokazuju genocidne namjere prema ukrajinskom narodu;

- J. budući da Rusija zemljama EU-a stalno prijete vojnom agresijom te da je na tlu EU-a i NATO-a vodila operacije sabotaže i vršila napade na pojedinačne osobe; budući da Rusija vodi hibridni rat protiv saveznika unutar NATO-a, država članice EU-a i zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u te da je dokazano njezino upletanje u demokratske procese EU-a;
- K. budući da Kremlj koristi krivotvorenu povijest kao *casus belli*, sustavno prikrivajući sovjetske zločine i šireći povijesne dezinformacije kako bi opravdao rusku agresiju na susjedne države; budući da je Putinov režim instrumentalizirao povijest kako bi osigurao odanost stanovništva stvaranjem nostalgije za navodnom veličinom sovjetskog carstva, krivotvorenjem povijesti središnje i istočne Europe, odbacivanjem Hruščovljeve politike priznavanja i osude staljinističkih zločina, odricanjem od Gorbačovljeva priznanja i osude pakta Molotov-Ribbentrop i zločina koja su mu uslijedili, te proglašavanjem raspada Sovjetskog Saveza najvećom tragedijom u prošlom stoljeću;
- L. budući da Rusija nikada nije prošla kroz istinsku tranziciju u postimperijalnu nacionalnu državu i da su pod Vladimirom Putinom nove generacije Rusa dovedene u zabludu kako bi prihvatile imperijalistički identitet dvoje zemlje; budući da je taj imperijalizam bez trunca kajanja izravno pridonio trenutačnoj potpunoj vojnoj invaziji na Ukrajinu te da i dalje predstavlja značajnu prijetnju međunarodnoj sigurnosti;
- M. budući da Rusija ometa povijesna istraživanja, uskraćuje pristup sovjetskim arhivima i progoni povjesničare i organizacije civilnog društva koje rade na istraživanju i procjeni sovjetskih zločina, kao i zločina koje je počinio aktualni režim; budući da se oni koji pokušavaju govoriti istinu o tim zločinima, uključujući pakt Molotov-Ribbentrop i aktualni agresivni rat protiv Ukrajine, u skladu s ruskim zakonodavstvom podliježu progonu; budući da su Moskva i njezin satelitski režim u Minsku dosad odbijali dati pristup dokumentima o genocidnom masakru u Katinskoj šumi i raciji u Augustówu, u pokušaju da istinu o tim zločinima iskrive prigušivanjem istraživanja, progonom povjesničara i novinara te uklanjanjem spomen-obilježja tim strašnim sovjetskim zločinima iz javne sfere;
- N. budući da su zataškavanje i veličanje sovjetskih zločina, uključujući potpuno opravdavanje pakta Molotov-Ribbentrop i naknadnih činova agresije, tvrdnje o posjedovanju zone od isključivog interesa koja obuhvaća cijeli teritorij bivšeg Sovjetskog Saveza i Ruskog Carstva, zajedno s naglaskom na superiornosti i isključivoj misiji ruske države te odbacivanju demokracije, ljudskih prava i vladavine prava kao navodno tuđih, zapadnih vrijednosti, postali glavni stupovi ideologije „rusizma”, odnosno „rusofašizma”, na kojima se temelji imperijalističko i neokolonijalističko držanje Rusije;
- O. budući da su u nekim državama članicama komunističke i nacističke ideologije i simboli, kao i simboli aktualne ruske agresije, zakonom zabranjeni;

- P. budući da Parlament od 2023. svake godine odaje počast žrtvama masovnih sovjetskih deportacija, što uključuje odavanje počasti žrtvama i čitanje imena osoba koje su bile deportirane iz zemalja pod sovjetskom okupacijom;
1. potvrđuje zajedničku odgovornost totalitarnih režima u nacističkoj Njemačkoj i Sovjetskom Savezu za početak Drugog svjetskog rata s ciljem osvajanja i podjele Europe na dvije sfere isključivog utjecaja na temelju pakta Molotov-Ribbentrop i njegovih tajnih protokola te osuđuje nedavne pokušaje Moskve da ponovno uvede te sfere utjecaja;
 2. osuđuje prakse i tvrdnje u vezi s uspostavljanjem zona isključivog interesa nauštrb suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti država jer su oprečne međunarodnom pravu, u skladu s kojim svaka država ima suvereno pravo odabrati svoju budućnost, uključujući obrambene saveze; podsjeća da nijedno razmatranje bilo koje prirode, bila ona politička, gospodarska, vojna ili neka druga, ne može poslužiti kao opravdanje za agresiju;
 3. pamti Drugi svjetski rat kao najsmrtonosniji i najbrutalniji sukob u ljudskoj povijesti; prepoznaje da su njegova posljedica sovjetska okupacija i masovni zločini protiv naroda i nacija koji su bili pod kontrolom sovjetskog carstva, zločini za koje nije provedena dosljedna i principijelna međunarodna evaluacija niti je pružena odgovarajuća zadovoljština žrtvama; ističe da je osiguravanje odgovornosti ključan uvjet za učinkovito sprečavanje takvih zločina u budućnosti i napominje da se nekažnjavanjem zločina koji nisu evaluirani dopušta njihovo ponavljanje;
 4. žali zbog toga što Ruska Federacija nije priznala sovjetske zločine, osudila staljinističke zločine niti se odrekla svoje imperijalističke prošlosti, koju karakterizira kolonijalni pristup prema susjednim državama i osvojenim nacijama, te što je to jedan od čimbenika koji stoje iza njezina novog vala imperijalističkih ratnih agresija;
 5. naglašava da Rusija određena bolna i neriješena pitanja, kao što su Volinski pokolji u razdoblju 1943. – 1945, iskorištava kako bi sijala podjele te poziva ukrajinske vlasti da ozbiljno pristupe tom problemu i prepoznaju potrebu za provođenjem potrage za žrtvama, ekshumiranjem njihovih ostataka i osiguravanjem njihova dostojnog pokopa;
 6. najoštrije osuđuje rusku invaziju na Ukrajinu, druge činove agresije kao što su okupacija i pripojenje ukrajinskog teritorija, ratni zločini i zločini protiv čovječnosti koje je Rusija počinila u Ukrajini, njezina politika dehumanizacije Ukrajinaca i njezino poricanje njihova nacionalnog identiteta;
 7. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog ruske strategije nacionalne sigurnosti koju je Vladimir Putin odobrio 31. prosinca 2015., a kojom se usvajaju novi agresivni koncepti iz njezine vojne doktrine objavljene 25. prosinca 2014.; naglašava da je ključna promjena u toj strategiji izričita usmjerenost na obranu „tradicionalnih ruskih duhovno-moralnih vrijednosti” od Zapada, što ukazuje na spremnost Rusije da te vrijednosti, kao i institucije koje ih promiču, upotrebljava kao oružje;
 8. osuđuje činjenicu da Moskva pravoslavlje iskorištava u geopolitičke svrhe, posebno instrumentalizacijom Ruske pravoslavne crkve (Moskovska patrijaršija) kao alata za stjecanje utjecaja i kontrole nad pravoslavnim stanovništvom u Ukrajini, Gruziji i Moldovi;

9. osuđuje sustavno krivotvorenje i iskrivljavanje povijesti od strane Kremlja i njegovih pomagača, što se koristi kao oružje u ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu, s ciljem opravdavanja ruskih zločina i promicanja imperijalne nostalgije među ruskim stanovništvom;
10. ponavlja svoju potvrdu masovnih sovjetskih deportacija i sustava Gulaga kao zločina protiv čovječnosti i gladomora kao genocida nad ukrajinskim narodom; deportaciju svih krimskih Tatara i drugih nacija, primjerice Čečena, 1944. godine te zločine počinjene od 1939. tijekom okupacije Poljske i baltičkih država i drugih zemalja, smatra genocidom, što se odnosi i na masovne deportacije u Sibir, masakr u Katinskoj šumi i raciju u Augustówu;
11. pohvaljuje pravosudne, zakonodavne i diplomatske inicijative, kao i inicijative civilnog društva i druge inicijative usmjerene na provođenje pravde i kazneni progon kaznenih djela ili pružanje zadovoljštine i naknade štete žrtvama, kao i istraživanje, podizanje svijesti, prepoznavanje i evaluaciju kaznenih djela totalitarizma u Europi, posebno onih nacističkih i komunističkih režima; potiče akademska istraživanja i edukaciju o istočnoeuropskoj povijesti i kulturi te o ruskom kolonijalizmu u razdoblju od 18. do 21. stoljeća; podsjeća da zemlje koje su nakon Drugog svjetskog rata bile nasilno uključene u sovjetski blok nikada nisu primile odgovarajuću naknadu ni od Njemačke ni od Sovjetskog Saveza, unatoč strahovitoj šteti koju su oba ta totalitarna režima nanijela njihovoj infrastrukturi i stanovništvu;
12. ističe da je brojnim žrtvama Drugog svjetskog rata koje su još uvijek žive uskraćen pristup sudovima koji bi im omogućio da zatraže pravdu i naknadu za sovjetske i nacističke zločine; poziva Komisiju, a posebno povjerenicu Martu Kos, da razvije učinkovite mehanizme kojima bi se osigurao jasan, međunarodno priznat pravni put za sve žrtve kršenja ljudskih prava kako bi mogle ostvariti svoja potraživanja i kako bi im se omogućilo da dobiju odštetu od države koja je počinila ta kršenja ili njezine države sljednice;
13. poziva sve države članice EU-a da provedu jasno i principijelno preispitivanje zločina i djela agresije koje su počinili totalitarni komunistički režimi i nacistički režim kao i žrtava kojima je učinjena šteta; poziva na osudu sovjetskih komunističkih zločina na međunarodnoj razini, primjerice na razini UN-a; poziva na podizanje razine osviještenosti i sustavnu integraciju povijesti nacističkih i komunističkih totalitarnih zločina u školske kurikule u svim državama članicama EU-a;
14. poziva države članice da uspostave projekte povijesnog pamćenja i sjećanja;
15. žali zbog kontinuirane uporabe simbola totalitarnih režima u javnim područjima i poziva na zabranu uporabe nacističkih i sovjetskih komunističkih simbola na razini EU-a, kao i simbola aktualne ruske agresije na Ukrajinu; izražava potporu izgradnji paneuropskog spomenika u Bruxellesu za žrtve totalitarnih režima 20. stoljeća;
16. odgovara na poziv Vrhovne Rade Ukrajine tako što najoštrije osuđuje nacionalističku imperijalističku ideologiju, „rusofašističke” politike i prakse trenutnog ruskog režima, na kojima se temelji ruska vojna agresija, njezini naponi da se potkopa europski sigurnosni poredak i prijetnje daljnjom agresijom na Europu;

17. sa zabrinutošću primjećuje da je tijekom godina dio ruske strategije za opravdanje svoje agresije uključivao krivotvorenje povijesti, uključujući uništavanje ili pljačkanje nacionalne baštine; ističe da je to posebno očito tijekom ruske invazije na Ukrajinu, u kojoj su ruske snage ukrale, opljačkale ili uništile desetke tisuća umjetničkih djela; poziva Komisiju da se pobrine za to da potpuni povrat kulturne baštine Ukrajine, kao i rumunjskog nacionalnog blaga i nacionalne baštine drugih država članica na koje se to odnosi bude prioritet u svim budućim djelovanjima koja bi uključivala Rusku Federaciju;
18. ponovno upućuje poziv da se uspostavi poseban međunarodni sud za kažnjavanje zločina agresije na Ukrajinu, kojim bi se moglo okončati nekažnjavanje i nedostatak jasne procjene opetovanih sovjetskih i ruskih imperijalističkih agresija i zlodjela protiv susjednih zemalja te svih ideologija na kojima se temelje ta djela;
19. izražava potporu naporima Međunarodnog kaznenog suda u kaznenom progonu ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i, po mogućnosti, genocida kao dijela ruske ratne agresije na Ukrajinu; oštro osuđuje slučajeve nesuradnje s Međunarodnim kaznenim sudom u izvršenju uhiđenih naloga;
20. ponovno upućuje poziv da se 25. svibnja (godišnjica smaknuća heroja iz Auschwitza Witolda Pileckog) službeno proglasi i slavi kao međunarodni dan junaka borbe protiv totalitarizma, koji će biti izraz poštovanja i počasti prema svima onima koji su, suprotstavivši se tiraniji, pokazali junaštvo i istinsku ljubav za čovječanstvo te će budućim generacijama služiti kao jasan primjer ispravnog stava koji treba zauzeti pred prijetnjom od totalitarnog porobljavanja;
21. smatra da razorno nasljeđe pakta Molotov-Ribbentrop može biti okončano samo ako suverene nacije koje graniče s Rusijom i koje imaju euroatlantske težnje, kao što su Ukrajina, Moldova i Gruzija, mogu slobodno provoditi svoje vanjskopolitičke odluke, bez upletanja ili ometanja;
22. smatra da bi brzo uvođenje reformi koje bi dovele do euroatlantske integracije Ukrajine i drugih zemalja u regiji imalo pozitivan učinak na preobrazbu Rusije jer bi se ruskom stanovništvu pokazalo da te zemlje više ne pripadaju sferi utjecaja Rusije te bi se pružio inspirativan primjer blagostanja i demokratskog razvoja koji se temelji na europskim vrijednostima ljudskih prava i mira, što bi u Rusiji nostalgični imperijalizam moglo zamijeniti težnjom prema gospodarskoj i društvenoj dobrobiti;
23. i dalje smatra da je potpuna vojna pobjeda Ukrajine jedini put prema održivom miru u Europi i prema okončanju imperijalističkog stava Ruske Federacije jer će se njome ne samo okončati patnja u Ukrajini, već će se i Rusiji pomoći da odustane od svojeg imperijalističkog mentaliteta i ideologije, čime će se otvoriti mogućnosti za demokratske promjene u Rusiji i drugim autoritarnim zemljama kao što je Bjelarus;
24. nalaže svojoj predsjednici da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, ruskoj Dumi, parlamentima zemalja Istočnog partnerstva i Općoj skupštini UN-a.

